

KOMMUNALE BARNEHAGER: LYNGTUA – NYGÅRD – KONSMO –
BYREMO

VÅR VISJON: VI VIL LEKE SAMMEN

ÅRSPLAN DEL I; 2024- 2028

INNHOOLD

1.1 Lover og planer for barnehagevirksomheten	4
1.2 Visjon og verdigrunnlag	5
1.3 Barnehagen som lærende organisasjon	6
1.4 Implementering	7
1.5 Kompetanseutvikling	7
1.6 Satsingsområder	8
1.7 Barnehagen som pedagogisk virksomhet	11
1.8 Omsorg, danning og læring	12
1.9 Medvirkning	13
1.10 Planer:	13
1.11 Overganger	15
1.12 Rammeplanens fagområder	15
1.13 Samarbeidspartnere	16

Velkommen til Lyngdals kommunale barnehager

Barnehagevirksomheten består av 4 kommunale barnehager som strekker seg fra hav til hei:

- Lyngtua Barnehage
- Nygård barnehage
- Konsmo barnehage
- Byremo barnehage

Lyngtua

Nygård

Konsmo

Byremo

Lover og planer for barnehagevirksomheten

Barnehagene drives etter lov om barnehager med forskrifter. Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver er en forskrift til barnehageloven, og gir retningslinjer for verdigrunnlag, innhold og oppgaver.

Årsplan del I gir informasjon om de overordnede målene i barnehageloven og rammeplanen, samt tiltak for å nå disse. Den er et arbeidsredskap for ansatte i barnehagene, og en informasjon om barnehagenes pedagogiske arbeid.

Hver barnehage utarbeider hvert år sin egen årsplan del II, som inneholder en oversikt over tema og planer for det kommende året. Månedspaner og månedsbrev skal gjenspeile årsplanene.

Barnehagens styrer har det faglige ansvaret for utarbeidelse av årsplan i samarbeid med personalet og foreldre. Planene fastsettes av barnehagenes samarbeidsutvalg.

Visjon og verdigrunnlag

En visjon er en slags fremtidsdrøm, en fremtidig ønsket tilstand. Barn er ekspertene på hva som er en god barnehage for dem, og de har bidratt til å forme en visjon for de kommunale barnehagene i Lyngdal.

Vår visjon er:

Vi vil leke sammen!

Verdigrunnlaget til barnehagen er de verdier som ligger til grunn for arbeidet vårt sammen med barna, for å nå visjonen. Rammeplanen for barnehagen sier veldig klart hvilke verdier vi skal videreformidle: «*Alle barnehager skal bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til*» (s.7) Sentrale verdier er: menneskeverdet, likeverd, nestekjærlighet, solidaritet, respekt og forvalteransvar for naturen, tilgivelse, anerkjennelse og åndsfrihet.

Barnehagen skal bestå av de autoritative voksne - varme og tydelige voksne som setter grenser på en positiv måte, og skaper gode miljø for barns vekst og sosiale utvikling. Sangen «løveloven» (Eyvind Skeie 2010) setter standarden for hvilke verdier barn og voksne skal tilstrebe å etterleve:

*Kan du løveloven?
Jeg skal være meg.
Men gi plass til andre
Slik at de blir seg.
Bry meg om en annen
Hjelpe når jeg kan.
Slik blir livet bedre
For barn i alle land*

*Ser du en som plages.
Det er ikke bra!
Alle må stå sammen
Om å si ifra.
Alle barn på jorden
Har den samme rett
Til å være trygge
Og til å være sett.*

Barnehagen som lærende organisasjon

Rammeplan for barnehagen sier at barnehagen er en lærende organisasjon der hele personalet skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger, oppdatere seg og være tydelige rollemodeller. For å oppnå dette jobber vi etter Peter Senges modell for lærende organisasjoner; de fem disiplinene.

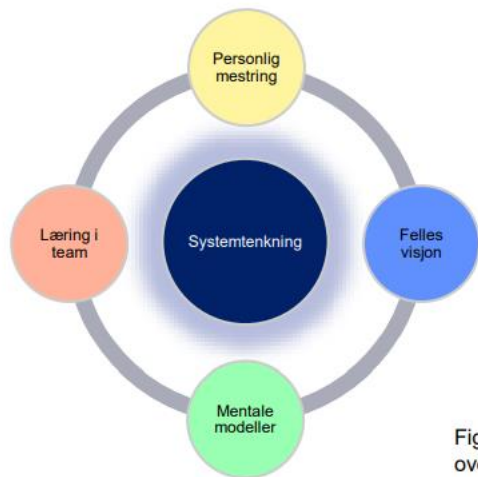

Fig. 6: Modell for utviklingsområder. Fritt oversatt til norsk etter modell: Senge (2004)

Mentale modeller handler om å reflektere over barnehagens inngrodde antakelser. Vi skal snu speilet innover og fornye oss.

Når ansatte har en delt **felles visjon, lærer i team** og deretter oppnår **personlig mestring**, vil kvaliteten på arbeidet vi leverer forbedres. Dette gjennom at vi er en lærende organisasjon der vi lærer, endrer og utvikler oss

Når disiplinene forenes i **system tenking**, vil det forenkle veien mot målet om å være en lærende organisasjon.

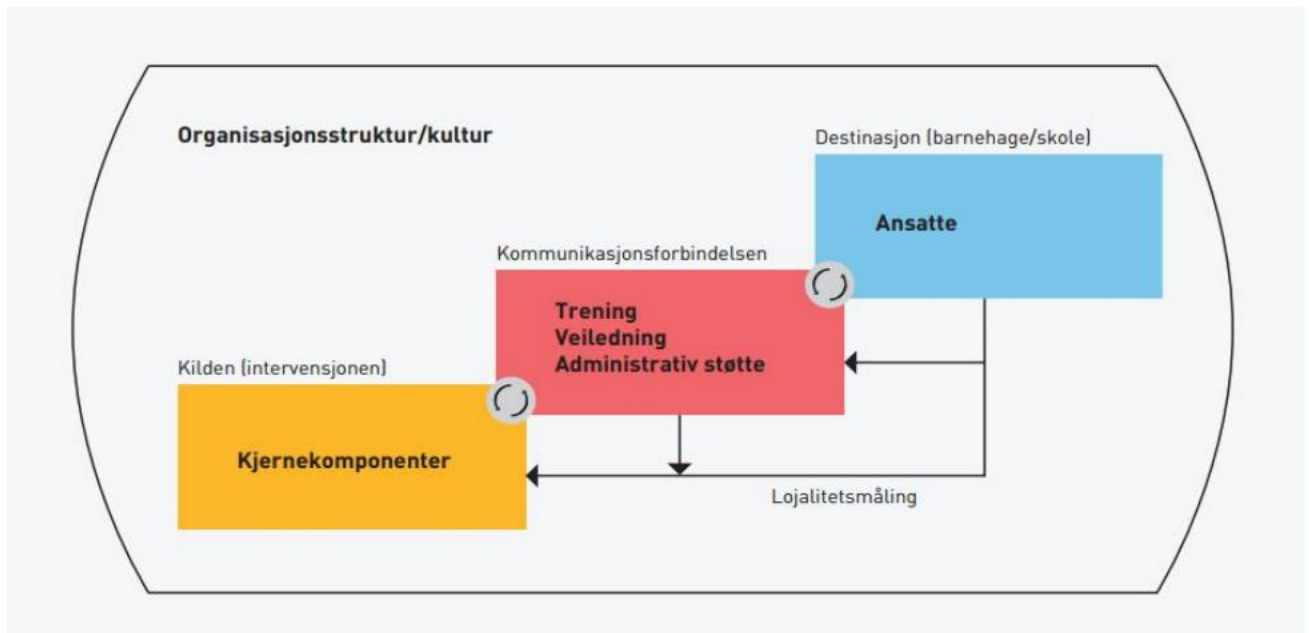

Implementering

Implementering handler om å sette i verk og gjennomføre ulike tiltak i hele personalgruppen. Det handler om selve den praktiske gjennomføringen som må til slik at personalet utfører de handlingene som kreves for å nå det ønskede målet. (Plagiat fra implementeringsveileder)

Implementering innebærer å omsette ulike endringer (ideer, program, aktiviteter og strukturer) til praksishverdagen (jf. Fullan, 2016). Implementering er fase to i en endringsprosess, og det er i denne fasen resultatet blir skapt. Implementeringsfasen danner også grunnlaget for en god videreføring.

Modellen vi ser under gir en oversikt over hvilke prosesser som må være tilstede når nye ideer, teorier eller aktiviteter skal implementeres i en virksomhet

(Rammeverk for implementering (Fixsen mfl, 2005))

Kompetanseutvikling

Barnehagene driver barnehagebasert kompetanseutvikling. Det er utviklingsarbeid som involverer hele personalgruppen og som foregår i den enkelte barnehage. Vi er en lærende organisasjon, og styrer har hovedansvar for å lede dette arbeidet. I kommende fireårsperiode har vi følgende satsingsområder:

- Språk
 - o Lesing
 - o Muntlige ferdigheter
- Livsmestring
 - o Inkludering
 - o Kosthold og fysisk aktivitet

Satsingsområder

Språk

Språk er en grunnleggende forutsetning for videre læring resten av livet. «Det er gjennom språket vi lærer å forstå oss selv og omgivelsene rundt oss, og tankene våre organiseres også av språket. Derfor er språkutviklingen i barnehagealder helt sentral.» (Espenakk m.fl. 2007)

Barnehagealderen er den viktigste tiden for språktilegnelse. Forskning viser at utviklingen av barns ordforråd øker proporsjonalt gjennom hele skolelivet. Det vil si at dersom barnet har godt ordforråd (for alderen) når det begynner på skolen, er det mest sannsynlig språkmektig når det er ferdig med skolegangen. Vi skal i perioden jobbe med lesing og muntlige ferdigheter.

LESING

1-3 år	3-6 år
Pekebøker, billedbøker med lite tekst.	Vrimlebøker, billedbøker med mer tekst.
Lesestund ved fruktmåltidet	
Barnehagebibliotek	
Bruke konkreter eller bilder for å understøtte bokens innhold.	
Førlesing og dialoglesing	
Bruke ulike lese miljøer: ute, på tur, i «teppehytter»	

Rammeplanen: Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling

MUNTLIGE FERDIGHETER

Bade barna i språk!

1 - 3 år	3 - 6 år
Begrepslæring, benevne; sette ord på ting og situasjoner. Eks. garderobe, måltid, følelser	Ordbilder sammen med bilder på kasser og møbler
Bruk av konkreter i samling/ eventyrstund	
Gjentakende sangleker, bevegelsessanger, rim og regler	Dramatisering, muntlige fortellinger/snakkepakken samling
Ha fokus på å sette i gang samtaler rundt matbordet.	
Ta i bruk f.eks snakkepakken, språkkiste, tegn støtte	
Stille åpne spørsmål, samtale og undre seg sammen med barn.	
Kompetanseheving for ansatte, eks Språkløyper, rekomp	
Være engasjerte, aktive voksne som er bevisste språkmodeller	

Livsmestring

Begrepet livsmestring er forholdsvis nytt i barnehagesammenheng. Det er rammeplanen (2017) som tar det inn i vår kontekst. Barn skal lære å bære sin egen bagasje. Rammeplanen sier: «Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser» (s 11). De skal få være seg selv, og få tro på egne muligheter. Alle skal regelmessig oppleve gleden av å lykkes med noe.

Under livsmestring skal vi i perioden jobbe med inkludering og kosthold og fysisk aktivitet.

INKLUDERING

1 - 3 år	3 - 6 år
Voksne på gulvet sammen med barna	Voksne er til stede i leken over lengre tid for å leke, oppfatte, observere, tilføre og veilede barna i samspill med andre.
Bruke bøker og annet materiell med tema sosialt samspill, følelshåndtering og konfliktløsning, f.eks psykologisk førstehjelp, Stine Sofies barnehagepakke	
Observasjon og veiledning av barn i sosialt samspill	Barnesamtaler
Organisering av voksne på uteområdet for å forebygge mobbeatferd og utestenging og fremme inkludering	
Plan for inkluderende barnehagemiljø brukes aktivt	
Voksne er bevisste på å bytte på sammensetningene for at barna skal lære å forholde seg til ulike barn	
Temamøte med foreldre	
Legge til rette for vennskap	
Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis – kompetanseheving for ansatte	
Team 1825	

Rammeplanen:
Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.

KOSTHOLD OG FYSISK AKTIVITET.

1 - 3 år	3 - 6 år
Introdusere nye matvarer og grønnsaker.	
Være med å lage mat fra bunnen av.	
Mulighet for hvile, eks. sove, hvilestund, sitte i fang	Hjelpe barn daglig til å slappe av/roe ned, eks. lesestund, hvilestund
God håndhygiene	
Frisklivssentralen: Tips innen mat og helse	
Barna skal hver dag få tilbud om frukt og grønnsaker i tillegg til et variert og sunt kosthold	
Gode rammer rundt måltider, aktiv deltakelse og god tid.	
Aktivitet med høy puls daglig	
Tur i skog og mark (Ulendt terreng)	
Legge til rette for daglig fysisk aktivitet, og fremme motorisk utvikling.	

Rammeplanen:
Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling.

Rammeplanen:
Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes

Barnehagene skal være et drivhus av språk og livsmestring gjennom lek.

Hvis vi ser for oss barnehagen som et drivhus, er barnas vekstmuligheter avhengige av drivhusets innhold og kvalitet. Leken er oksygenet i drivhuset, og er helt avgjørende for barnas vekst og utvikling. Barns lek har en egenverdi, og gjennom barnehagedagen skal barna ha rikelig rom for fri lek. Samtidig kan vi også bruke lek eller en lekende tilnærming for å hjelpe barna blant annet til språklig utvikling og til bedre livsmestring. Rammeplanen sier: «Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling» (s 20).

LEK

1 - 3 år	3 - 6 år
Voksne leker sammen med barna	Rollelek. Eks.: butikklek, familielek, lek i forbindelse med temaer
Lekegrupper - gjentakende lek	Lekegrupper
Barna deles i grupper og introduseres for lek, eks, konstruksjonslek, bil-lek, kjøkkenlek, sanglek	Regellek. Eks. rødt lys, slå på ringen, fisken i det røde hav
Legge til rette for og tid for lek inne og ute	
Rommet som den tredje pedagog – kompetanseheving for ansatte	

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet der innhold underveis skal planlegges, gjennomføres, dokumenteres og vurderes. På bakgrunn av vurderingen gjøres endringer. Planlegging er viktig, men samtidig skal gjennomføringen av planene være så fleksible at det er rom for spontanitet og barnas medvirkning.

Rammeplanen: Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen

Dette gjør vi:
Tiltakene i årsplan del 1 og 2 samt øvrige planer skal planlegges, gjennomføres og være synlige i månedsplaner/brev. <u>Ansvar:</u> Pedagogisk leder i samarbeid med barn og personalet på avdelingen. Pedagogisk leder setter av tid til fagarbeider/assistent til planlegging av deres ansvarsoppgaver
Årsplan del 1 og 2, månedsbrev/planer og den enkelte avdelings arbeidsdokument skal vurderes jevnlig. <u>Ansvar:</u> Pedagogisk leder
Alle barn/barnegrupper skal få mulighet til å medvirke når nye planer skal utarbeides og i vurderingsarbeidet. <u>Ansvar:</u> Pedagogisk leder
Barnehagene synliggjør arbeidet sitt på app/facebook/instagram. <u>Ansvar:</u> Pedagogisk leder
Observasjon ved bruk av f.eks. TRAS. <u>Ansvar:</u> Pedagogisk leder
Legge til rette for brukerundersøkelse og utarbeide tiltaksplan. <u>Ansvar:</u> Styrer og pedagogisk leder
Foreldresamtaler min en gang i året; høst/vår <u>Ansvar:</u> Pedagogisk leder
Pedagogisk dokumentasjon med bruk av bilder fra prosessen skal være synlig for barn og foreldre. <u>Ansvar:</u> Pedagogisk leder
Overgangsmøte/samtaler ved overgang til ny avdeling og overgang til skole <u>Ansvar:</u> Pedagogisk leder
Barnehagen som pedagogisk virksomhet – kompetanseheving gjennom REKOMP <u>Ansvar:</u> Styrer

Omsorg, danning og læring

Omsorg

1 – 3 år	3 – 6 år
Være påkoblet barna, gi de fysisk omsorg gjennom kos og klem og snakke med barna	
Fortsette å utvikle den autoritative voksenrollen	
Være mentalt til stede/påkoblet når en er sammen med barna	
Daglig hvile med lesestund eller musikk	
Trygghets sirkelen/COS – kompetanseheving hos ansatte	

Rammeplanen: Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet.

Danning

1 – 3 år	3 – 6 år
Voksne benevner gode handlinger/barnas uttrykk i hverdagen	Filosofiske samtaler om likheter og ulikheter
Arbeide med grunnleggende holdninger i hverdagen, si takk, hade og takk for maten	Arbeide med grunnleggende holdninger i hverdagen, si takk+hvorfor..., god morgen, hei, takk for maten, takk for i dag, vil du være med å lek etc
	Gjennom rollespill lære verdier og normer som respekt og høflighet
Hverdagssituasjonene – mål, tiltak og evaluering	
Følge løveloven	

Rammeplanen: Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap

Læring

1 – 3 år	3 – 6 år
Læring gjennom rutinesituasjoner	Lekbasert læring med førskolegruppa
Minst en turdag/utedag i uka	
Prosjektarbeid med utgangspunkt i barnas interesser	
Rommet som den tredje pedagog – kompetanseheving hos ansatte	
Dele i grupper hver dag	

Rammeplanen: Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

Medvirkning

Rammeplanen sier at barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene

1 - 3 år	3 - 6 år	Foresatte
Systematisk observasjon av lek og hva barna er opptatt av	Systematisk barnesamtale med et kull	Brukerundersøkelse hvert år
Observasjoner og barns uttrykk skal gjenspeile seg i månedsplan/praksis	Observasjoner og barns interesser skal gjenspeile seg i månedsplan/ praksis	Oppfordre til medvirkning på foreldremøte/samtale og fortelle hvordan dette kan gjøres
	Medvirkningsgruppe før planer fastsettes	Eget punkt i foreldresamtalen om medvirkning
	Barna deltar i evaluering	Temamøte
Prosjektarbeid med utgangspunkt i det barna er opptatt av		Videreformidle prinsippet: Foreldre skal aldri gå ut av porten hvis de kjenner på noe
Identitetsprosjekt, f.eks ved bruk av identitetskoffert/bok, markering av ulikheter og mangfold		

Planer:

Trafikksikker barnehage.

Lyngdal kommune er godkjent som Trafikksikker kommune. I arbeidet med trafikksikker barnehage har barnehagene utarbeidet mål:

- Barnehagene i Lyngdal hjelper barna til å orientere seg og ferdes trygt i nærmiljø og samfunn, i samarbeid og forståelse med hjemmet.
- Barnehagene i Lyngdal planlegger og drives slik at skader og ulykker forebygges.
- Personalet er gode rollemodeller i trafikken.

Trafikkopplæring integreres som en del av barnehagens arbeid. Gjennom egne erfaringer, veiledning og refleksjon vil barna få erfare viktigheten av å følge spilleregnene i trafikken.

Trygt og godt psykososialt barnehagemiljø

Handlingsplanen for et Trygt og godt psykososialt barnehagemiljø er et forpliktende verktøy for alle kommunale og private barnehager i Lyngdal kommune. Det er barnehagens ledelse som er ansvarlig for at det arbeides systematisk og kontinuerlig for å sikre alle barn et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Planen skal gjøre foresatte kjent med barnehagens arbeid.

Et godt leke- og læringsmiljø omfatter alle deler av det psykososiale miljøet, slik som vennskap, inkludering og forebygging av krenkelses, trakassering, vold og mobbing, se NOU 2021:1. Et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø innebærer ikke bare fravær av krenkelses, men at barnet selv opplever at det er trygt og godt i barnehagen. At det er inkludert i barnegruppen, og at det å gå i barnehagen er en positiv opplevelse og noe barnet ser frem til. De ansatte i barnehagen må være bevisste på hva som påvirker det enkelte barns opplevelse av barnehagemiljøet.

Miljøfyrtårn

Våren 2023 ble de kommunale barnehagene i Lyngdal Miljøfyrtårnsertifiserte. I arbeidet med miljøfyrtårn er det miljø og bærekraft som er fokuset. Hver barnehage har plan på hvordan det miljøpedagogiske arbeidet skal gjennomføres i den enkelt barnehage.

Miljørettet helsevern

Plan for Miljørettet helsevern gir en oversikt over hvordan kommunale barnehager i Lyngdal kommune tilrettelegger for å etterkomme de bestemmelser som er gitt i Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. Forskriften har som mål og bidra til et bedre oppvekst- og læringsmiljø for barn i barnehage ved å fremme helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold samt forebygge sykdom og skade jf §1.

Det er viktig at barnas miljø på en aktiv og god måte skal virke positivt og fremmende på helse og trivsel og ikke bare holde det aller nødvendigste mht. helse, miljø og sikkerhet i orden

Strategisk barnehagesatsing

Dette arbeidsdokumentet er utarbeidet av virksomhetsleder i tett samarbeid med styrerne i barnehagene. Satsinger, strategier og tiltak er forpliktende for samtlige barnehager i kommunen. Dokumentet sier noe om de strategiske satsingene barnehagene i Lyngdal skal jobbe med de neste 10 årene.

Overganger

Ny i barnehagen

Når et barn begynner i barnehagen er gradvis tilvenning veldig viktig, da barna skal opparbeide seg en tilknytning til nye voksne som er ukjente for dem. Tilvenningsperioden kan variere fra barn til barn, og det anbefales noe kortere dager den første tiden i barnehagen. Det er viktig at det lages faste rutiner ved levering, forutsigbarhet gir trygghet. Si alltid ifra til barnet når du går. Husk at det alltid er mulig å ringe til barnehagen for å høre hvordan det går.

Overgang mellom avdelinger

For å forberede barna til ny avdeling, har vi regelmessige besøk til avdelingene som barna skal begynne på. Barna skal bli kjent med nye lokaler og ansatte som jobber der. Den enkelte barnehage har egne rutiner for når og hvordan dette gjennomføres.

Overgang barnehage - skole

Barnehagen samarbeider med skolene for at overgangen skal bli så trygg og god som mulig. Barnehagen deler kunnskap og informasjon om det enkelte barn i samarbeid med foreldrene. Det er utarbeidet en overgangsplan som ligger på den enkelte barnehages hjemmeside.

Det siste året i barnehagen er det lagt opp til skoleforberedende aktiviteter der de enkelte barnehagene bruker materiell fra «Lekbasert læring». Dette materialet fokuserer på trening av **sosiale ferdigheter, selvregulering, språk og matematikk.**

Rammeplanens fagområder

Barnehagene skal jobbe med 7 fagområder jfr. rammeplan for barnehagen:

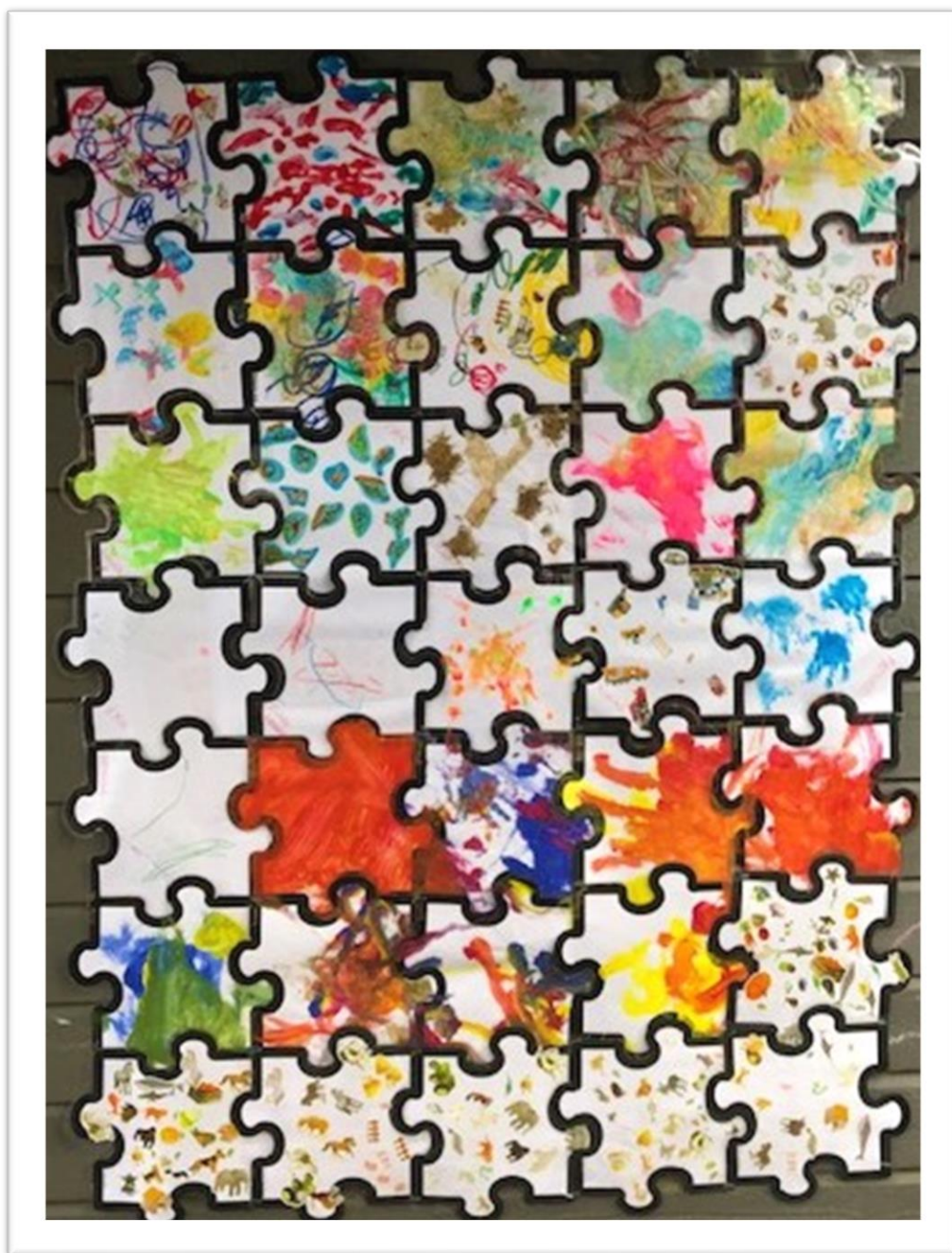
- Kommunikasjon språk og tekst
- Etikk, religion og filosofi
- Kunst kultur og kreativitet
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Antall, rom og form
- Natur, miljø og teknologi
- Nærmiljø og samfunn

Vi arbeider med de ulike fagområdene både i formelle og uformelle situasjoner. Arbeidet må være tilpasset barnets alder, modenhet, interesse og samtidig gi utfordringer som er utviklende for barna. Den enkelte barnehage har sin egen progresjonsplan, og fagområdene skal gjenspeiles i månedsbrev/planer.

Samarbeidspartnere

Vår viktigste samarbeidspartner er foreldre. Ellers har barnehagen samarbeid med andre virksomheter og faginstanser som: skole, helsestasjon, PPT, Lister pedagogiske senter, Barneverntjenesten, HABU, ABUP, Statped.

BTI – Bedre Tverrfaglig Innsats – er en modell for tverrfaglig arbeid. Målet er å komme tidlig inn med rette tiltak overfor barn som det knyttes bekymring til. Det er utarbeidet handlingsveiledere og verktøykasse som er tilgjengelig for alle barnehager.

Skrevet av: Navn Navnesen

Publisert: juni 2024

